

[Ellemann-Jensen]

på – det er først og fremmest at beklage, at Norge så hurtigt, så overraskende hurtigt, valgte at stå udenfor; forhåbentlig lykkes det senere at få både Norge og Sverige inddraget i EMS, og vi opfordrer regeringen til at virke herfor – men den udbygning af det europæiske valutasamarbejde, som dér er sket, giver alligevel håb om en mere stabil valutarisk udvikling, og et sådant håb er af væsentlig betydning for de virksomheder, der skal planlægge deres aktiviteter uden for landets grænser.

Men vi må selvfølgelig ikke tro, at EMS kan blive en ny sovepude for vores egen økonomiske politik. Der kræves økonomisk-politisk disciplin af deltagerne i EMS, naturligvis. Der bliver ikke udstedt nogen fribilletter og da slet ikke til et land, der på én og samme tid er blandt Europas allerrigeste og også blandt dets allerstørste låntagere. Vi kan ikke fortsætte den store gældsætning til udlandet uden at bringe vores økonomisk-politiske selvstændighed endnu mere i fare, end tilfældet er i dag. Det kunne vi heller ikke, før EMS blev startet, men dannelsen af EMS giver os dog en bedre mulighed for at opnå balance over for omverdenen i et rimeligt tempo. EMS kan altså lette den omstilling, der ellers let kunne være blevet smertelig.

Der er også grund til at fremhæve, at der omsider har vist sig tegn på, at det økonomisk-politiske samarbejde inden for EF giver bedre vækstmuligheder. Men samtidig med at væksten på nogle af vores vigtigste markeder i Europa tegner en smule lysere end tidligere, så er der jo andre steder i verden lagt bremsen på væksten, og sammenligner vi vækstudsigterne i den vestlige verden, vi er så økonomisk afhængige af, ja, så tegner der sig stadig et billede af en konjunkturudvikling, der stiller de allerstørste krav til vores konkurrenceevne.

Vi kan også finde nogle lyspunkter på den hjemlige front. Inflationen har været behersket, og det finanslovsforslag, vi har til tredje behandling, er dog udtryk for en væsentlig opstramning i forhold til, hvad vi fik præsenteret tidligere på året. Men på trods af denne opstramning er der stadig tale om en meget betydelig uligevægt på statens finanser, også set i sammenhæng med de helt naturlige årsager, som vi først og fremmest ser i det høje ledighedsniveau. På trods af de besparelser,

der er gennemført, må vi se frem til et underskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet, der er en halv gang større end sidste år, og som – det er fremhævet tidligere – er det største underskud, vi nogen sinde har haft.

I venstre erkender vi fuldt ud de automatiske virkninger, der ligger bag sådan et underskud. Vi mener på ingen måde, det ville være rimeligt i den nuværende situation at sigte imod en egentlig balance. Men når vi sammenligner det store underskud og væksten i underskuddet med det store underskud på betalingsbalancen og med det skattetryk, der til næste år ventes at nå op på 48 pct., så er vi betænkelige. Det skattetryk, vi når op på næste år, tegner til at blive det største nogen sinde. Danmark har før haft en ubehagelig verdensrekord som det samfund, der havde det største skattetryk, og meget tyder i dag på, at vi vil komme til at blive indehavere af den samme verdensrekord i 1979. Det gør os betænkelige. Vi ved, hvor vanskeligt det har været blot at nå hertil, hvor vi er i dag med det finanslovsforslag, vi skal stemme om i dag. Vi er bekymrede for den finanslov, og vi henstiller til regeringen at fortsætte arbejdet med at bremse stigningen i de offentlige udgifter.

Vi må erkende, at nu er der lukket af for nye initiativer i de kommende år. Skal der gøres plads til noget, f. eks. til pensionsreformens anden fase, så er det indlysende, at der må skæres yderligere. Det er nemlig værd at bemærke, at en fortsættelse af de tendenser, som i dag kan iagttages i vores økonomi, ikke på overbevisende måde fører os imod en bedre balance i økonomien. I år vil underskuddet over for udlandet godt nok være væsentligt mindre, end det var sidste år, og til næste år ser det ud til at underskuddet kun vil stige svagt. Men derefter vil underskuddet stige kraftigt, hvis vel at mærke udviklingen får lov til at fortsætte, som den forløber for øjeblikket, og samtidig vil den meget betydelige ledighed kun falde ganske langsomt.

Det er disse ting, regeringen har sat sig for at rette op. Regeringen bygger på en aftale om, at underskuddet på betalingsbalancen til næste år ikke må overstige 6½ mia kr., og at underskuddet skal blive endnu lavere i de efterfølgende år. Dette mål er det helt centrale i den politik, venstre har taget medansvar for. Kun ved at nedbringe underskuddet over